



ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ПЕРСОНАЛУ НА ВИПАДОК ПЕРЕВІРКИ АБО «НАЇЗДУ» З метою недопущення протиправних дій з боку посадових осіб контролюючих органів, рекомендуємо в процесі спілкування з особами, які прийшли на перевірку, застосовувати будь-які засоби відео- та звукозапису (мобільний телефон, відео- та фотокамеру, диктофон).

КОЖЕН ПРАЦІВНИК ПОВИНЕН УСВІДОМЛЮВАТИ, ЩО:

- він знаходиться на робочому місці і підпорядковується тільки своєму керівнику, а не «візитерам»;
- без дозволу директора він не має права відповідати на запитання перевірки;
- не несе ніякої юридичної відповідальності за мовчання;
- нічого не знає і не уповноважений будь-що вирішувати;
- у рядового співробітника немає і не може бути ключів від виробничих приміщень, складів тощо;
- рядовий співробітник не знає і не повинен знати, де зараз знаходиться директор чи головний бухгалтер.

ЯК ПОВИНЕН ДІЯТИ ПРАЦІВНИК

Якщо працівник помітив щонайменший інтерес до фірми з боку кримінальних, контролюючих чи правоохоронних структур, він зобов'язаний:

- поставити до відома керівництво фірми.
- переписати дані із посвідчення особи контролера чи міліціонера, який до нього звернувся.
- Не відповідати на запитання, а ввічливо відіслати всіх перевірок до директора, посилаючись на комерційну тайну.
- Найбезпечніше – просто мовчати.
- Не залишати робоче місце без дозволу директора.
- Нічого не підписувати.
- Не відкривати приміщення та склади.
- Не піддаватися на вмовляння і загрози.

Якщо співробітника намагаються силою відвести будь-куди, він повинен вимагати оформити протокол затримання. Має повне право телефонувати директору і адвокату фірми.

Якщо співробітники правоохоронних органів наполягають на проникненні в приміщення, працівники підприємства не повинні протидіяти, але не зобов'язані допомагати «гостям». Ламати замки ті, хто прийшов, повинні самостійно, згрібати документи – своїми руками.

ЯКЩО ПРИЙШЛИ «ЗАХИСНИКИ» СПРАВ СПОЖИВАЧІВ

- Запропонуйте перевірнику розписатися у журналі реєстрації перевірок.
- Попросіть тих, хто прийшов, пред'явити службові посвідчення і перепишіть їхні дані.
- Вимагайте пред'явити письмове розпорядження начальника (заступника начальника) територіального управління по справам захисту прав споживачів на перевірку (планову або позапланову).
- Якщо перевірка планова, телефонуйте в територіальне управління у справах захисту прав споживачів і уточніть, чи включено ваше підприємство до плану перевірки і чи направлені до вас перевірники.
- Якщо перевірка позапланова, запропонуйте уточнити, за якою конкретно скаргою прийшли до вас перевірники і попросіть представити підтвердження, які обґрунтовують скаргу.

ЯКЩО МІЛІЦІОНЕРИ ЗРОБИЛИ У ВАС КОНТРОЛЬНУ ЗАКУПКУ або проводять перевірку

Передусім - не панікуйте, намагайтесь зберігати спокій, ясність думки і здатність до дії. Тому що після ключових слів про контрольну закупку оперативники вимагатимуть повернути □ заплачені ними гроші і надати документи підприємства.

Пам'ятайте: Статтею 19 Конституції України передбачено, що: «Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.»
Будь-яка вимога посадової особи має посилатись на норму Конституції/закону, яку вони мають назвати.

- **Вимагайте** у тих, хто прийшов, **пред'явити службові посвідчення**, якщо до Вас звернувся працівник ОБЕЗ, або інший представник міліції вони зобов'язані представитись, а ви маєте право вимагати як вказано у ч.2 ст.5 ЗУ «Про міліцію»
«При звертанні до громадянина працівник міліції зобов'язаний назвати своє прізвище, звання та пред'явити на його вимогу службове посвідчення.
У взаємовідносинах з громадянами працівник міліції повинен виявляти високу культуру і такт

»

.

- **При відмові, не роздумуючи, телефонуйте по «02» і викликайте міліцію.** Бо ви не можете бути впевнені в тому ким є ті, які прийшли, або є тими, за кого себе видають.

- **Перепишіть усе, що вказано в посвідченні, на окремий аркуш паперу ;**

Якщо цей працівник міліції, або ОБЕЗ вимагає від Вас, хоч який би то не було документ, що стосується Вашої господарської діяльності, то ви у них поцікавтесь:

Яким Законом України встановлено, що ОБЕЗ або міліція є контролюючим органом ?

А самі знайте, що такого контролюючого органу, як міліція – немає, бо відповідно до ст.1

«Про міліцію»

« Міліція в Україні - державний озброєний орган виконавчої влади, який **захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань**

»

- Тому **запропонуйте перевірникам заповнити усі графи «журналу реєстрації перевірок» і розписатися у відповідній графі**, це потім можна використати для кваліфікації їх дій по кримінальному кодексу України по ст.206 (незаконне перешкоджання, законній підприємницькій діяльності) та ст.356 (Самоуправство).

- **Попросіть тих, хто прийшов, назвати номер і дату постанови про заведення оперативно-розшукової справи,** в рамках якої прийнято рішення про проведення контрольної закупки.

- Не назвуть – **ввічливо попередьте «контролерів», що ви невідкладно відправите дві заяви:** одну – у відділ боротьби з корупцією (оскільки ви ж не знаєте істинних мотивів візиту), а другу – в прокуратуру (**заява про злочин додається**)

.

- Гроші за покупку не повертайте, так як ви не впевнені, що ОРД(оперативно розшукова діяльність) ведеться в рамках закону та ще й - чи ведеться взагалі.

- **Почнуть погрожувати, демонстративно включайте диктофон и починайте телефонувати в прокуратуру та відділ з боротьби з корупцією того органу, звідки прийшли візитери.**

Крім того не забувайте, якщо така оперативно-розшукова справа дійсно є то відповідно до статті 8. «Про оперативно-розшукову діяльність» права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність обмежені лише правом:

«1) опитувати осіб **за їх згодою**, використовувати їх **добровільну допомогу**»;

Якщо питання задають, щодо вас особисто не відповідайте взагалі користуючись ст.63 Конституції України «особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається

законом» або

без присутності юриста або адвоката користуючись своїм правом

встановленим статтею 59.Конституції України « Кожен має право на правову допомогу»

.

Крім того зверніть увагу, що у ОБЕЗ немає порядку встановленого КМУ відповідно до якого вони би мали право проводити перевірки господарської діяльності за нормами абз.п.24 ст.11 ЗУ "Про міліцію " :

"24) вимагати від керівників підприємств, установ і організацій пояснення по фактах порушення законодавства, перевірка додержання якого віднесена до компетенції міліції, а також **у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України**, проводити перевірки по фактах порушення законодавства, контроль за додержанням якого віднесено до компетенції міліції, вимагати проведення інвентаризацій і ревізій відповідних сфер фінансово-господарської діяльності.

Органи міліції вправі приступити до проведення перевірки суб'єктів господарської діяльності за умови наявності направлення на перевірку, яке складається за формою, встановленою Міністерством внутрішніх справ України. У направленні на перевірку зазначаються дата його видачі, назва підрозділу міліції, мета, вид, підстави, дата початку та дата закінчення перевірки, посади, звання та прізвища посадових осіб підрозділу міліції, які проводитимуть перевірку. Направлення на перевірку є дійсним за умови наявності підпису керівника підрозділу міліції, скріпленого печаткою органу міліції;

за рішенням суду в присутності понятих та керівників підприємств, установ, організацій, фізичних осіб, щодо яких проводиться перевірка, витребувати і вилучати оригінали документів, що свідчать про правопорушення, зразки сировини і продукції, а до ухвалення такого рішення суду - в присутності понятих та керівників підприємств, установ, організацій, фізичних осіб, щодо яких проводиться перевірка, вивчати документи, що свідчать про правопорушення, за рахунок відповідного органу міліції робити з них копії із залишенням особам, щодо яких проводиться перевірка, опису документів, з яких виготовлено копії, опечатувати каси, склади та архіви на термін не більше 24 годин з моменту такого опечатування, зазначеного в протоколі"

Відповідно до цієї норми наявність направлення у представників ОБЕЗ є

підставою для проведення перевірки тільки при наявності порядку встановленого КМУ, якого ще немає.

Тому навіть направлення начальника ОБЕЗ не надає право міліціонерам за законом проводити перевірку господарської діяльності підприємців .

Що ж стосується перевірки по ст.97 КПК України за заявою, а ще гірше за анонімною заявою, її проводять відповідно до повноважень встановлених ч.2 п.4.2. Наказу №400, яким надано право під час перевірки заяв чи повідомлень про злочин до порушення справи, таку перевірку здійснювати в строк не більше 10 днів **ВИКЛЮЧНО шляхом відібрання пояснень від окремих громадян чи посадових осіб або витребування необхідних документів**

Алгоритм допуску до проведення перевірки

З метою недопущення протиправних дій з боку посадових осіб контролюючих органів, рекомендуємо в процесі спілкування з особами, які прийшли на перевірку, застосовувати будь-які засоби відео- та звукозапису (мобільний телефон, відео- та фотокамеру, диктофон).

Бажана присутність сторонніх свідків (споживачів, близьких людей, Ваших працівників, інших підприємців). Рекомендуємо, під час проведення перевірки, користуватися правовою допомогою адвоката.

УВАГА: проведення перевірок органами державної податкової служби не повинно порушувати нормального режиму роботи платників податків (стаття 11-2 Закону „Про державну податкову службу в Україні”);

УВАГА: працівникам податкової міліції забороняється брати участь у проведенні планових та позапланових виїзних перевірок платників податків (стаття 11-1 Закону „Про державну податкову службу в Україні”);

Алгоритм першого контакту:

- **перевірте службові посвідчення осіб**, які прийшли до Вас на перевірку. На окремий листок паперу перепишіть всі відомості службового посвідчення кожного з перевіряючих, а саме: прізвище, ім'я та по-батькові; серія та номер службового посвідчення та до якої дати воно дійсне; посаду та звання особи, яка пред'явила посвідчення; орган, який видав посвідчення;
- **вимагайте від перевіряючих один примірник направлення на перевірку**. В направленні повинно бути зазначено: дата його видачі, назва органу державної податкової служби, мета, вид (планова або позапланова), підстави, дата початку та дата закінчення перевірки, посади, звання та прізвища посадових осіб органу державної податкової служби, які проводитимуть перевірку. Якщо в направленні на перевірку зазначено вид перевірки – „планова”, то Вас повинні були письмово повідомити про перевірку за десять днів до її початку. В разі неотримання письмового повідомлення, у Вас є законні підстави для недопущення працівників податкової служби до проведення перевірки. Якщо в направленні зазначено як вид перевірки – „позапланова”, то вимагайте від перевіряючих рішення суду та копію наказу керівника податкового органу про проведення позапланової виїзної перевірки, в якому зазначаються підстави проведення позапланової виїзної перевірки, дати її початку та закінчення. Ненадання Вам цих документів або їх надання з порушенням зазначених вище вимог, є підставою для недопущення посадових осіб органу державної податкової служби до проведення планової або позапланової виїзної перевірки (ст. 11-2 та ст. 11-1 Закону України „Про державну податкову...”);
- **перед початком перевірки вимагайте від перевіряючих вчинити запис у Вашому журналі реєстрації перевірок**. Відмова від підпису у журналі є підставою для недопущення перевіряючих до проведення перевірки (п. 7 Указу Президента „Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності”).

Консультували Святослава Грабовського під час підготовки статті: Ріма Білоцерківська (<http://pravoprostir.com/>), Роман Олексевич, Ігор Гурняк, Оксана Козлова, Сергій Розора

Сприяли у поширенні: www.1pravo.org